

Dosarul nr. 3ra-725/19

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud: R. Costru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Dumanschi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Nisporeni cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 13 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 01 martie 2018, Iurie Dumanschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Nisporeni cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că din anul 1984 până în anul 1986 a luptat în războiul din Afganistan, în urma căruia i-a fost determinată XXXXX, iar pentru merite deosebite a fost decorat cu ordinul „Steaua Roșie” a fostei U.R.S.S.

A invocat că până în prezent, nu a primit nicio alocație de stat pentru merite deosebite față de stat și pentru ordinul pe care îl deține.

Astfel, la data de 26 decembrie 2017 s-a adresat cu o cerere prealabilă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Nisporeni, solicitând acordarea alocației în mărime de 500 de lei pentru ordinul „Steaua Roșie”, cu achitarea acesteia începând cu 26 decembrie 2014. Prin răspunsul nr. D-84/18 din 12 februarie 2018, cererea lui a fost respinsă.

Iurie Dumanschi a afirmat că nu este de acord cu răspunsul primit, deoarece conform art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii, decorați cu distincții de stat ale

fostei U.R.S.S. echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. Potrivit Anexei la Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995, ordinul „Steaua Roșie” a fostei U.R.S.S. corespunde conform importanței cu distincția de stat a Republicii Moldova – ordinul „Ștefan cel Mare”. Tot în această Hotărâre a Parlamentului se prevede că cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova.

A menționat că art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani stipulează că alocația nominală pentru persoanele decorate cu ordinele “Ordinul Republicii”, “Ștefan cel Mare” sau “Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste, se stabilește în cuantum de 500 de lei.

A notat că prevederi similare se conțin și în pct. 2 lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1413 din 27 noiembrie 2003, conform cărora au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii sau alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale, încadrați în următoarele categorii - persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. Iar, pct. 6 și 11 din Regulament stipulează că cererea de stabilire a alocației de stat pentru merite deosebite față de stat se depune la Casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai, cu anexarea actului de identitate și documentul ce confirmă faptul decorării cu ordin sau medalie ori conferirea titlului onorific.

Reclamantul a solicitat recunoașterea ca neîntemeiat a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-84/18 din 12 februarie 2018 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i acorde alocația în mărime de 500 de lei lunar pentru ordinul „Steaua Roșie” cu achitarea alocației nominale începând cu 26 decembrie 2014.

Prin hotărârea din 13 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, acțiunea depusă de către Iurie Dumanschi a fost admisă parțial și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i acorde lui Iurie Dumanschi alocația de stat pentru merite deosebite față de stat, pentru ordinul „Steaua Roșie”, în mărime de 500 de lei lunar, începând cu 26 decembrie 2017.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 13 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că prevederile art. 21 alin. (2) lit. b) și 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003, ale Hotărârii Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. și ale pct. 2 lit. b), 5 și 6 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1413 din

27 noiembrie 2003, stabilesc expres dreptul lui Iurie Dumanschi de a beneficia de alocația nominală de 500 de lei lunar, ca persoană decorată cu distincție de stat ale fostei U.R.S.S. – ordinul „Steaua Roșie”, pentru merite deosebite față de stat, începând cu 26 decembrie 2017 – data adresării ultimului la CTAS Nisporeni.

La data de 13 aprilie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 13 august 2018 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a emis o hotărâre pripită, cu încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material, la examinarea cauzei fiind interpretată eronat legea.

A indicat că începând cu 13 decembrie 2017 (data depunerii cererii cu documentele justificative), CTAS Nisporeni a stabilit intimatului o alocație nominală pentru merite deosebite față de stat, ca persoană decorată cu ordinul „Steaua Roșie” în mărime de 100 de lei.

Or, în art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani este prevăzut expres că alocația nominală în cuantum de 500 de lei se stabilește persoanelor decorate cu ordinele “Ordinul Republicii”, “Ștefan cel Mare” sau “Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste și respectiv, temei legitim de a stabili alocația nominală în cuantum de 500 de lei pentru ordinul „Steaua Roșie” nu este.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se

declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 30 ianuarie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa părților la data de 05 martie 2019, potrivit scrisorii de însoțire nr. 2477 (f.d. 70), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, depus la data de 13 aprilie 2019 de Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că

recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu